

ХАНС КРИСТИАН АНДЕРСЕН НОВИТЕ ДРЕХИ НА ЦАРЯ

Превод от английски: Анатолий Буковски, Лина Бакалова, Надежда
Накова, 2018

chitanka.info

Преди много, много години живееше един цар, който мислеше толкова много за нови дрехи, че харчеше всичките си пари за тях. Единствената му амбиция беше да бъде винаги добре облечен. Той не се интересуваше от войниците си, а театърът не го забавляваше. Всъщност, единственото нещо, за което мислеше, беше да излиза с каретата и да показва новите си дрехи. Той имаше дреха за всеки час от деня и както за други царе казваха: „Той е в кабинета си“, така за него казваха: „Царят е в будоара си“.

Големият град, където беше седалището му, бе много оживен, всеки ден там пристигаха много чужденци от всички части на земното кълбо. Един ден двама измамници дойдоха в този град. Те накараха хората да мислят, че са тъкачи, и заявиха, че могат да изтъкат най-хубавия плат, който човек може да си представи. Техните цветове и шарки, казаха те, са не само изключително красиви, но дрехите, изработени от техния плат, притежават чудно свойство: те са невидими за всеки човек, който не е подходящ за своята длъжност или е непроситимо глупав.

„Това трябва да е прекрасен плат — помисли си царят. — Ако облека дрехи, направени от този плат, ще мога да разбера кои хора в моето царство не са подходящи за длъжностите, които заемат, и ще мога да различавам умните от глупавите. Трябва да заръчам да ми изтъкат от този плат, без да се бавя.“

И той даде предварително голяма сума пари на измамниците, за да могат те да се заловят за работа, без да губят време. Те поставиха два стана и се престориха, че усилено работят, но не правеха нищо на станове. Поискаха от най-хубавата коприна и най-скъпия брокат, прибраха си всичко, което получиха, и се трудеха на празните станове до късно през нощта.

„Много ми се иска да знам как върви работата с плата“ — помисли си царят. Но той се почувства доста неспокоен, когато си спомни, че този, който не е подходящ за длъжността си, не може да го види. Лично за себе си смяташе, че няма защо да се страхува, но все пак си помисли, че е благоразумно първо да изпрати някой друг да види как стоят нещата. Всички в града знаеха какво забележително свойство има този плат и всички бяха нетърпеливи да разберат колко некадърни или глупави са съседите им.

„Ще изпратя моя честен стар министър при тъкачите — помисли си царят. — Той може да прецени най-добре как изглежда платът, защото е интелигентен и никой не разбира службата си по-добре от него.“

Старият министър влезе в стаята, където измамниците седяха пред празните станове.

„Господ да ни пази! — помисли си той и отвори широко очи — Не мога да видя нищо“ — но не го каза. Двамата измамници го помолиха да се приближи и го попитаха не се ли възхищава на изящния десен и красивите цветове, като сочеха празните станове. Бедният стар министър се напрягаше колкото може, но не виждаше нищо, защото нямаше какво да се види.

„О, Господи — мислеше си той, — нима съм толкова глупав? Никога не бих предположил това и никой не трябва да го знае! Възможно ли е да не съм подходящ за длъжността си? Не, не, не бива да казвам, че не можах да видя плата.“

— Е, нямаш ли какво да кажеш? — попита един от измамниците, като се преструваше, че припряно тъче.

— О, много е хубав, изключително красив — отвърна старият министър, поглеждайки през очилата си. — Какъв красив десен, какви превъзходни цветове! Ще кажа на царя, че платът много ми харесва.

— Радваме се да чуем това — казаха двамата тъкачи и му описаха цветовете и обясниха чудния десен. Старият министър слушаше внимателно, за да може да разкаже на царя какво са казали, и така и направи.

Тогава измамниците поискаха още пари, коприна и брокат, които им бяха необходими за тъкане. Прибраха си всичко това и нито нишка не се появи на стана, но те продължаваха, както досега, да се трудят на празните станове.

Скоро след това царят изпрати друг честен царедворец при тъкачите да види как се справят и дали платът скоро ще бъде завършен. И той също като стария министър гледаше, гледаше, но не видя нищо, тъй като нямаше какво да се види.

— Не е ли това прекрасен плат? — попитаха двамата измамници, като показваха и обясняваха великолепия десен, който не съществуваше.

„Не съм глупав — каза си човекът. — Следователно причината е моята длъжност, за която не съм достоен. Това е много странно, но не трябва да позволя никой да разбере“ — и той похвали плата, който не виждаше, и изрази възторга си от прекрасните цветове и изящния десен.

— Това е самата прелест — каза той на царя.

Всички в града говореха за страхотния плат. Накрая сам царят поиска да го види, докато е все още на стана. С голяма група придворни, включително и двамата, които вече бяха там, той отиде при ловките измамници, които сега работеха по-усърдно от всякога, но без да използват прежда.

— Не е ли великолепно? — казаха двамата стари държавници, които бяха там преди. — Ваше величество сигурно е възхитен от цветовете и десена.

И те сочеха празните станове, защото мислеха, че другите могат да видят плата.

„Какво е това? — помисли си царят. — Не виждам абсолютно нищо. Това е ужасно! Нима съм глупав? Не съм ли способен да бъда цар? Всъщност това би било най-ужасното от всичко, което може да ми се случи.“

— Наистина — каза той, обръщайки се към тъкачите, — платът ви получава нашето най-благосклонно одобрение.

И като кимна доволно, погледна към празния стан, защото не искаше да каже, че нищо не вижда. Всичките му придворни, които бяха с него, гледаха, гледаха и макар че не виждаха нищо повече от другите, казаха като императора:

— Прекрасен е.

И всички го съветваха да носи новите великолепни дрехи на голямото тържествено шествие, което скоро щеше да се състои.

— Великолепно, чудесно, превъзходно — чуваше се отвсякъде, всички изглеждаха доволни, а царят провъзгласи двамата измамници за придворни тъкачи.

Цялата нощ преди деня, в който трябваше да се състои тържественото шествие, измамниците се преструваха, че работят, и изгориха повече от шестнайсет свещи. Хората трябваше да видят, че те са много заети да довършат новите дрехи на царя. Те се преструваха,

че свалят плата от тъкачния стан и щракаха из въздуха с големи ножици, шиеха с игли без конец и накрая казаха:

— Новите дрехи на царя са вече готови.

Царят и всичките му благородници дойдоха в залата. Измамниците вдигнаха ръцете си, сякаш държат нещо в тях, и казаха:

— Това са панталоните! Това е жакетът! Ето мантията! — и т.н. — Всички те са толкова леки, колкото паяжина, и човек се чувства така, сякаш няма нищо на тялото си, ала точно това им е хубавото.

— Наистина! — казаха всички придворни, но те не виждаха нищо, защото нямаше какво да се види.

— Ще благоволи ли Ваше Величество сега любезно да се съблече — казаха измамниците, — за да помогнем на Ваше Величество да облече новите дрехи пред голямото огледало?

Царят се съблече и измамниците се престориха, че му обличат новите дрехи една след друга, а царят се оглеждаше в огледалото от всички страни.

— Как добре изглеждат! Колко хубаво стоят! — казаха всички. — Какъв красив десен! Какви фини цветове! Дрехите са великолепни!

Главният церемониалмайстор съобщи, че носачите на балдахина, който трябваше да се носи на тържественото шествие, са готови.

— Аз съм готов — каза царят. — Дрехите ми стоят чудесно, нали?

После той се обърна още веднъж към огледалото, за да си помислят хората, че се любовува на дрехите си.

Дворцовите сановници, които трябваше да носят шлейфа на мантията, протегнаха ръце към земята, сякаш вдигат шлейфа, и се престориха, че държат нещо в ръцете си. Те не искаха хората да разберат, че не виждат нищо.

Царят закрачи в тържественото шествие под красивия балдахин, и всички, които го виждаха на улицата и от прозорците, възкликваха:

— Наистина, новите дрехи на царя са несравними! Какъв дълъг шлейф има! Колко добре му стоят!

Никой не искаше да допусне другите да разберат, че не вижда нищо, защото тогава би бил неподходящ за длъжността си или твърде глупав. Никога преди не се бяха възхищавали толкова на царските дрехи.

— Но той е съвсем гол — каза най-сетне едно малко дете.

— Божичко, чуите думите на едно невинно дете! — рече бащата и хората си зашепнаха едни на други какво бе казало детето.

— Но той е съвсем гол! — извика най-сетне целият народ. Това направи дълбоко впечатление на царя, защото му се струваше, че те имат право, но си помисли: „Обаче аз трябва да продължа до края!“

И дворцовите сановници продължаваха да вървят още по-величествено, сякаш носеха шлейфа на мантията, който не съществуваше.

Илюстрация: Артър Дж. Гаскин (Arthur J. Gaskin, 1893)

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.